

Natuurtoets Jaagpad Oost te Alkmaar

Toetsing in kader van Wet- en Regelgeving voor natuur

Definitief

Projectontwikkelingsmij Randstad Noord bv

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 21 april 2009

Verantwoording

Titel : Natuurtoets Jaagpad Oost te Alkmaar

Subtitel : Toetsing in kader van Wet- en Regelgeving voor natuur

Projectnummer : 269074

Referentienummer :

Revisie : 1

Datum : 21 april 2009

Auteur(s) : S. Roodzand

E-mail adres : [redacted]@grontmij.nl

Gecontroleerd door : [redacted]

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : [redacted]

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 547 57 50
noordwest@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Het plangebied	4
2	Wet en regelgeving voor natuur.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Natuurbeschermingswet	6
2.3	Natuurbeleid.....	6
2.4	Flora- en faunawet	6
3	Inventarisatie natuurwaarden en effecten.....	8
3.1	Inleiding.....	8
3.2	De ingreep.....	8
3.3	Natuurbeschermingswet	9
3.4	Ecologische Hoofdstructuur	9
3.5	Inventariseren beschikbare gegevens	9
3.6	Oriënterend veldbezoek.....	9
3.7	Planten	10
3.8	Zoogdieren	10
3.9	Vogels	11
3.10	Vissen	11
3.11	Amfibieën en reptielen	12
3.12	Overige soorten	12
4	Toetsing, conclusies en aanbevelingen.....	13
4.1	Toetsing Flora- en faunawet	13
4.2	Toetsing Natuurbeschermingswet	13
4.3	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	13
4.4	Conclusies.....	13
4.5	Aanbevelingen	13

1 Inleiding

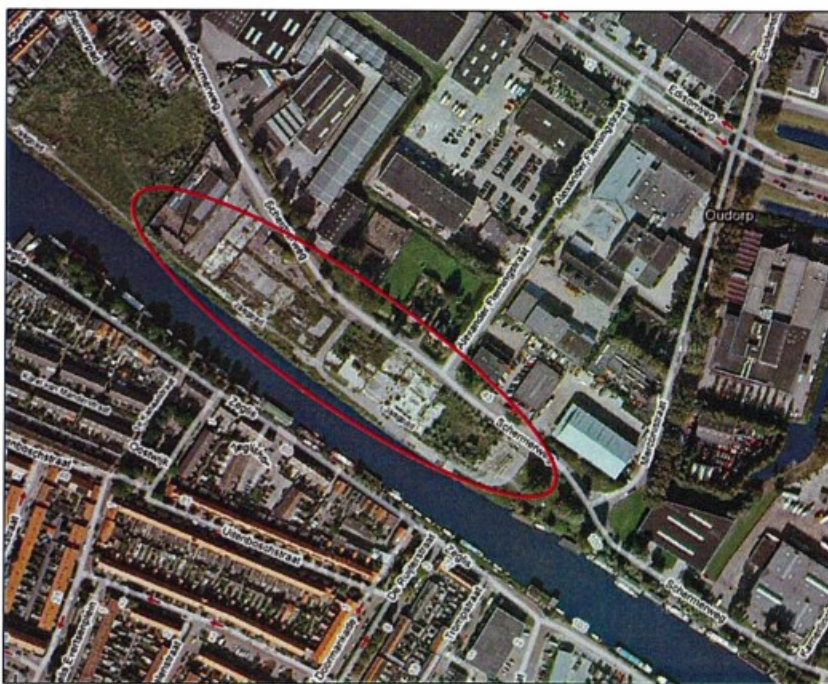
1.1 Aanleiding

Projectontwikkelingsmaatschappij Randstad Noord b.v. heeft voornemens om aan de oever van Noord-Hollandskanaal circa 472 woningen te realiseren. Het plangebied bevindt zich ter hoogte van Jaagpad-Oost in Alkmaar. Grontmij is gevraagd om een quick scan natuur uit te voeren om de (on)mogelijkheden met betrekking tot natuur in kaart te brengen.

De natuurwetgeving schrijft voor om, voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen, een inschatting te maken van de natuurwaarden van het plangebied en mogelijke effecten hierop veroorzaakt door de voorgestane ontwikkelingen. In deze quick scan natuurwaarden wordt op basis van bestaande informatie en een veldbezoek (31-03-2009) een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving.

1.2 Het plangebied

Het plangebied bevindt zich in Alkmaar tussen de Schermerweg en het Jaagpad aan het Noord-Hollandskanaal. Op het terrein bevonden zich een voormalige meelfabriek met opslaghallen en een stomerij. In de huidige situatie ligt het terrein braak. Alle bebouwing is reeds gesloopt en het slooafval bevindt zich nog op het terrein. Alleen de schoorsteen van de voormalige fabriek is behouden gebleven. Het plangebied is in de huidige situatie een rommelig terrein met puinafval. Ter hoogte van de Macaronistraat bevinden zich langs de kade woonboten. Tijdens het veldbezoek waren ter plaatsen baggerwerkzaamheden aan de gang. Het terrein wordt ontsloten door de Schermerweg, langs deze weg staan oude/ dikke bomen. In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven en in figuur 2 staan foto's van het plangebied.

Figuur 1: Ligging plangebied (rood)

Figuur 2: Foto's plangebied

2 Wet en regelgeving voor natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door Brussel. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals RAMSAR wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
2. Er een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringsstoets (art 19f);
3. Er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

2.3 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

2.4 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelde beschermt. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels vooral de vaste verblijfplaatsen van standvogels als uilen en spechten. Die zijn jaar rond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).

3 Inventarisatie natuurwaarden en effecten

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven, vervolgens worden de effecten van de geplande werkzaamheden op deze natuurwaarden uitgewerkt. Negatieve effecten kunnen in algemene zin bestaan uit:

- vernietiging: leefgebied/ vaste verblijfplaatsen verdwijnen;
- verstoring: planten of dieren, hun verblijfplaats of voedselgebied ondervindt verstoring als gevolg van werkzaamheden of gebruik;
- versnippering: migratie van soorten wordt bemoeilijkt, waardoor populaties geïsoleerd worden;
- vermesting: het voedselrijker worden van voedselarme situaties;
- verdroging: het droger worden van natte situaties;
- Verontreiniging: afvoeren van afvalstromen

3.2 De ingreep

Het Kanaaloeverplan ligt aan de noordoever van het Noord-Hollands kanaal, op de voormalige terreinen van de meelfabriek, de opslaghallen en de stomerij. De schoorsteen die is behouden zal in delen worden verplaatst. Daarnaast worden naar alle waarschijnlijkheid de bomen langs de Schermerweg verwijderd.

Het plan betreft een grootschalige herstructurering van een deel van bedrijventerrein Oudorp. De kenmerken zijn intensief ruimtegebruik, stedelijke woonvormen en hoogbouw.

Op het terrein van 16.200m² worden in totaal 472 appartementen en multifunctionele ruimtes gerealiseerd waarin horeca, een dienstencentrum en zorgvoorzieningen komen. De gebouwen hebben hun entree aan de dijkzijde, de woningen zijn voor het merendeel naar het water georiënteerd. Er is zoveel mogelijk water in het plan aangebracht, zodat aanlegsteigers kunnen worden gecreëerd. De parkeerplaatsen en bergingen bevinden zich grotendeel ondergronds.

Het plan bestaat uit drie verschillende plandelen en uit vijf verschillende gebouwen.

1. Plandeel I (drie gebouwen):

- gebouw Pontus (48 appartementen)
- gebouw Nereus, (82 appartementen)
- gebouw Triton (68 appartementen)

De gebouwen zijn ontworpen door MIX Architectuur uit Ede en hebben een stedelijke pakhuisachtige uitstraling, waarmee wordt gerefereerd aan de oude functies van deze locaties. Letterlijk een hoogtepunt in het plan is gebouw Nereus dat in totaal 12 verdiepingen telt (maximaal 38 meter).

2. Plandeel II

Plandeel II bestaat uit een gebouw genaamd Atlantis. In totaal zullen hierin 201 appartementen worden gerealiseerd. Het gebouw is ontworpen door Architectenbureau Hoogeveen uit Amsterdam en heeft een stedelijke maar ook transparante uitstraling.

De gevarieerde appartementen zijn voorzien van een riante buitenruimte, die voor een belangrijk deel zijn gesitueerd aan kanaalzijde. Volgens het concept bestemmingsplan Jaagpad-Oost bedraagt de maximale bouwhoogte ter plaatse 23 meter (7 verdiepingen) aan de kanaalzijde en 17 meter (5 verdiepingen) aan de dijkzijde.

3. Plandeel III

Plandeel III bestaat uit een gebouw genaamd Poseidon. In totaal zullen hier, verdeeld over 13 verdiepingen, 73 appartementen worden gerealiseerd. Het gebouw is eveneens ontworpen door Architectenbureau Hoogeveen uit Amsterdam en heeft een stedelijke.

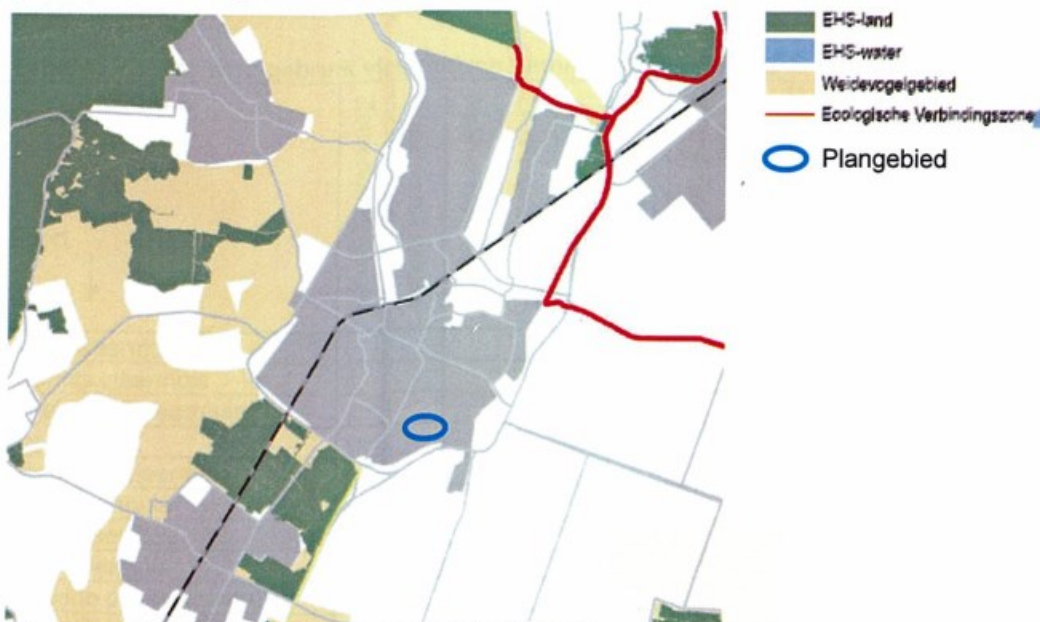
De gevarieerde appartementen zijn voorzien van een riante buitenruimte, die voor een belangrijk deel zijn gesitueerd aan de kanaalzijde. In het hart van het gebouw wordt een ingenieus parkeersysteem gecreëerd. De maximale hoogte volgens het concept bestemmingsplan Jaagpad-Oost bedraagt 32 meter verdeeld over 10 verdiepingen aan de westelijke zijde van dit plandeel en 44 meter (14 verdiepingen) aan de oostelijke zijde van dit plandeel.

3.3 Natuurbeschermingswet

Binnen een straal van 4 kilometer bevinden zich geen Natura 2000-gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Noord-Hollands Duinreservaat wat zich op circa 10 kilometer afstand bevindt. Binnen de beïnvloedsfeer van het plangebied bevinden zich dus geen Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Door de voorgenomen werkzaamheden zullen naar verwachting dan ook geen negatieve effecten op de (concept) instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied optreden.

3.4 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. In figuur 3 is de ligging van de EHS weergegeven ter hoogte van het plangebied. De EHS kent geen externe werking, in dit kader zullen dan ook geen negatieve effecten optreden.

Figuur 3: Ligging EHS rondom plangebied (blauw)

3.5 Inventariseren beschikbare gegevens

Er zijn gegevens over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten opgevraagd bij het 'Natuurloket' (internetpagina's) daarnaast is gebruikt gemaakt van verspreidingskaarten 2007 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Als aanvulling hierop heeft (31-03-2009) een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden.

3.6 Oriënterend veldbezoek

Tijdens het oriënterend veldbezoek is het plangebied van het appartementencomplex te Jagerpad Oost (31-03-2009) bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door de bevoegde ecoloog S. Roodzand. Tijdens het veldbezoek waren ter plaatsen van het plangebied baggerwerkzaamheden aan de gang.

3.7 Planten

Bij het natuurloket zijn drie waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om één soort van tabel 1 en twee soorten van tabel 2/3 van Flora- en faunawet. De tabel 1 soort is waarschijnlijk de dotterbloem of de zwanebloem en bij de tabel 2/3 soorten gaat het waarschijnlijk om de rietorchis. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Het terrein ligt deels braak en oogt rommelig de vegetatie op het terrein bestaat slechts uit algemene pionierbegroeiing. Het plangebied biedt geen geschikt milieu voor de eerder genoemde beschermde plantensoorten.

3.8 Zoogdieren

Bij het natuurloket is één waarneming bekend van een zoogdier binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om een soort van tabel 1 Flora- en faunawet. Dit zijn algemene soorten zoals mol, egel en haas.

Binnen en rondom het plangebied kunnen vleermuizen op verschillende manieren gebruik maken van het plangebied. In tabel 1 is weergegeven welke soorten in de regio van het plangebied kunnen voorkomen en welke functies binnen het plangebied voor deze soorten mogelijk aanwezig kunnen zijn. Binnen het plangebied is de bestaande bebouwing gesloopt, slechts de schoorsteen van de voormalige fabriek is nog aanwezig. 2/3 (bovenzijde) van deze schoorsteen is enkelwandig, dit biedt geen geschikt vaste verblijfplaats voor vleermuizen. 1/3 (onderzijde) is dubbelwandig, het is echter niet aannemelijk dat hier vleermuizen in verblijven. Omdat deze vanaf de bovenzijde moeten invliegen, dit wordt niet aannemelijk bevonden.

Tabel 1: Voorkomen/ gebruik vleermuizen binnen het plangebied

Functie → Soort ↓	Zomerverblijfplaats	Kraanverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Zwermlocatie	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Migratieroute	foerageergebied
Baardvleermuis								
Brandts vleermuis								
Ingekorven vleermuis								
Franjestaart								
Bechstein vleermuis								
Vale vleermuis								
Watervleermuis						x	x	x
Meervleermuis						x	x	x
Gewone dwergvleermuis						x	x	x
Ruige dwergvleermuis								x
Rosse vleermuis								
Bosvleermuis								
Laatvlieger						x	x	x
Tweekleurige vleermuis						x	x	x
Gewone grootoorvleermuis						x	x	
Grijze grootoorvleermuis								

Verschillende vleermuizen kunnen foeragerend/ vliegend binnen het plangebied voorkomen. De bomen langs de Schermerweg zullen worden gekapt, deze bomen sluiten echter niet aan op overige bomen en vormt dan ook geen lijnelement. Het aanbrengen van nieuwe verlichting kunnen vliegroutes, migratieroutes en foerageergebied ongeschikt maken. Het appartementencomplex zal hoofdzakelijk aan de kanaalzijde veel verlichting uit stralen. Dit zal hoofdzakelijk effect hebben op soorten die vliegen boven het kanaal zoals meervleermuis en watervleermuis.

Het plangebied bevindt zich op industrieterrein/ centrum van Alkmaar, wat in de huidige situatie ook is verlicht. In figuur 4 is een indicatie van de omliggende omgeving weergegeven. Hier is te zien dat in het verlengde van het Noordhollands kanaal zich het centrum van Alkmaar bevindt. In het centrum van Alkmaar is sprake van veel verlichting, zie gele cirkels. Zo bevindt zich aan de Noorderkade zich een (hoogbouw) winkelcentrum. Doordat rondom het plangebied al veel verlichting aanwezig is, biedt het Noordhollands kanaal ter hoogte van het plangebied in de huidige situatie geen geschikte vliegroute, migratieroute of foerageergebied.

Figuur 4: verlichting rondom plangebied (geel) en alternatieve route (groene peil)

Aan de oostzijde buigt een deel van het Noordhollands kanaal af naar kanaal Omval- Kolhorn, zie groene peil figuur 4. Dit deel wordt in toekomst ingericht als ecologische verbingszone. Deze route biedt voor soorten zoals meervleermuis (doelsoort) en watervleermuis een aantrekkelijke vliegroute en migratieroute. Eventuele routes die langs het plangebied lopen zijn door de bestaande verlichting minder aantrekkelijk.

Samengevat kan geconcludeerd worden dat in de huidige situatie het Noordhollands kanaal ter plaatse van het plangebied geen optimale vliegroute, migratieroute of foerageergebied biedt voor de watervleermuis of meervleermuis. Daarentegen biedt kanaal Omval- Kolhorn dit wel.

3.9 Vogels

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van (broed)vogels binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. In de aanwezige bomen en bosschage kunnen de volgende soorten foeragerend/ broedend voorkomen: merel, zanglijster, pimpelmeesje, roodborst, kraai, houtduif en meeuwen.

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode (circa 15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden, waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar grondbroeders nestelen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en faunawet).

3.10 Vissen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Het plangebied grenst aan het Noord-Hollandskanaal, maar binnen het plangebied bevinden zich geen waterelementen. De voorge-

nomen werkzaamheden zullen naar verwachting dan ook geen negatieve effecten hebben op beschermde vissoorten.

3.11 Amfibieën en reptielen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën en reptielen binnen het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen. Binnen het plangebied kunnen algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad voorkomen.

De rugstreeppad komt in de provincie Noord-Holland vrij algemeen voor. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Op het terrein wordt een ondergrondse parkeergarage gerealiseerd. Hiervoor wordt grond afgegraven en een 'bak' geplaatst. Er zal dan ook geen zand worden opgebracht. De voorgenomen werkzaamheden zullen dan ook geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad creëren. De voorgenomen werkzaamheden hebben naar verwachting dan ook geen effecten op deze soort.

3.12 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten, tijdens het veldbezoek zijn deze dan ook niet waargenomen. Gezien de inrichting van het gebied, worden deze ook niet verwacht.

4 Toetsing, conclusies en aanbevelingen

4.1 Toetsing Flora- en faunawet

Uit de voorliggende hoofdstukken blijkt dat broedvogels, zoogdieren en amfibieën in het plangebied kunnen voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet tabel 2 en 3.

Met betrekking tot broedvogels is het noodzakelijk om versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, tenzij er geen broedvogels in het plangebied aanwezig zijn. Het broedseizoen is per soort verschillend maar over het algemeen wordt de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden.

Naar alle waarschijnlijkheid worden de bomen langs de Schermerweg verwijderd. Deze bomen vormen geen lijnelement, het kappen heeft naar verwachting dan ook geen negatieve effecten op vleermuizen.

4.2 Toetsing Natuurbeschermingswet

Binnen de beïnvloedsfeer van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden. De voorgenomen werkzaamheden zullen naar verwachting dan ook geen negatieve effecten op de (concept) instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied optreden.

4.3 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich buiten de Ecologische Hoofdstructuur. De EHS kent geen externe werking in dit kader zullen dan ook geen negatieve effecten optreden.

4.4 Conclusies Natuurbeschermingswet

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Ecologische Hoofdstructuur

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Flora- en faunawet

Versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart- 15 juli) uitvoeren.

4.5 Aanbevelingen

Zorgplicht

Tijdens de werkzaamheden dient ten alle tijden de zogenaamde zorgplicht nageleefd te worden. "Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat" (bron, Ministerie LNV, 2008).